

Muhsin Kızılkaya

Üvercinka'nın Kasıkları

© KARAKARGA YAYINLARI 412

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

MUHSİN KIZILKAYA ÜVERCİNKA'NIN KASIKLARI

İmtiyaz Sahibi: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır

Editör: Cansu Poyraz Karadeniz

Son Okuma: Neslihan Perker

Kapak Tasarımı: Sedat Gösterikli

Sayfa Düzeni: Melike Doğan

Sosyal Medya-Grafik: Mesud Topal-Nursefa Üzüm Kalender-Samet Ersöz

Reklam ve Tanıtım: Işıl Ilgıt Şimşek-Selen Çavuşoğlu

1. Baskı: Nisan 2023

ISBN: 978-625-8360-28-8

Yayıncı Sertifika No. 43196

Adres: Abdi İpekçi Cad. No. 31/5

Nişantaşı/İstanbul

Tel. (0 212) 252 22 42

Faks: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com

 info@karakarga.com

 karakargayayinlari

 karakargayayinlari

 karakargayayin

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu Sokak

No. 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel. 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No. 48625

Muhsin Kızılkaya

Üvercinka'nın Kasıkları

İÇİNDEKİLER

Takdim!.....	7
“Üvercinka”nın Kasıkları.....	11
Bir Namazlık Saltanat	21
“Karantinalı Despina”	29
Aylardan kasımdı!	37
Herkes herkesin “devrimci yargıcı”yken!	45
Yusuf Atılğan, Abdülbaki Gölpınarlı, William Faulkner.....	55
<i>Menekşeli Vadi</i> 'de “Vesikalı Yarım”	67
“Akva nukaru!” veya “Çok eskiden rastlaşacaktık”	75
Aşiyân'da, Erguvan Gölgesinde!.....	83
Yaşar Kemal, Marquez ve büyülü gerçek	91
Eksik Fotoğraf	99
Nazım'ın mektubu, Goethe'nin selamı!.....	103
“Kuvayı Milliye Destanı” bile Nazım Hikmet'i kurtaramadı!.....	109
Cemil Meriç'in bir günü!.....	121
Ur!.....	131
“Geyikli Gece”	139
Ruh ikizi: Goethe ile Hafız... ..	145

Bizdeki yazar evleri veya “Faust’un mürekkep lekeleri”	153
Kemal Tahir’in kılıcı.....	163
Mehmet Akif ile Necip Fazıl!	171
Türkiyede heykeli dikilen tek Batılı şair!.....	181
Bu Şehirde... ..	191

Takdim!

Çocukluğumda, erken baharda yüklenip çıktığımız yüksek dağ başlarındaki yaylalara, satacakları şeyleri eşeklerin, katırların sırtına yükleyip o dağ doruklarına kadar hiç üşenmeden, yorulmadan getiren çerçiler olurdu. Bizim dilimizde onların adı “attar”dı. (Aktar, attardan gelir, attar “güzel kokular satan” demek, hey koca Feridüddin, ne menem kokular satıyordun sen öyle?)

Attarlar yüklerini yaylanın meydanına indirir, az biraz soluklandıktan sonra dükkanlarını açarlardı. Balon, firkete, plastik gözlük, düdüğü, kadınlar için yazma, orlon, naylon çorap, esans, mendil ve ille de ayna çıkardı yüklerinden; kuru incir, kuru üzüm, lokum gibi çocukları havalara zıplatan şeyleri saymıyorum bile.

Küçük cep aynalarının arkasında birtakım resimler olurdu. Resimden korkan, İslam dininin insan suretinin resmini yasakladığını sananlar için de çerçiler çareler düşünmüş, onlar için arkasında horuz, görmediğimiz bir şehir manzarası, bir gül yaprağı olan aynalar getirilerdi. Ama en çok o şuh dudaklı, düğme gözlü kadının resminin olduğu aynaları tercih ederlerdi genç kızlarla oğlanlar. Özellikle delikanlılar... O aynalardan alır, bir yolunu bulur, bir “heyranok” (mâni) eşliğinde onu sevgililerine hediye ederlerdi. Bunu yaparak sevgililerine “Sana senden daha güzel bir hediye bulamadım,” demek isterlerdi.

Aynayı ilk defa o dağ başı yaylasında, bir çerçinin yükünden çıkan o eşya arasında gördüm ben de... Boy aynaları hepten günahtı. Olur da namaz kılınacak bir yerde bir ayna varsa eğer, üzerine mutlaka bir örtü atılırdı namaz bitene kadar. Her insan gibi benim

de dostluğum sürdü onlarla ta ki yazı denilen büyülu iş kanıma girene kadar.

Yazının aynasının içinden bakmaya çalıştım çoğu şeye. Yansıması nasıldı, gerçeği orada nasıl görünüyordu?

Düşlere ve Düşüncelere Dair Bir Deneme kitabında Fernando Pessoa tam da aklımdan geçenleri anlatıyordu bana:

“Kendimi dışarıdan görmeyi ne çok isterdim. Bir başkasının gözlerinden bakarak izlemeyi ve tüm benliğimle içinde olduğum, geliştiğim ve var olduğum bu fiziksel bütünlüğe öylece bakmak. Bu çok ilginç olurdu elbette. Hangi ayna bizi, dışarıdan biri olarak yansıtabilir? Ne mümkün! İnsanı kendisinin dışına çekebilecek hiçbir ayna yoktur. Ve dolayısıyla bu anlamda bunu yapabilecek tek şey bir başka ruh ve bir başka gözdür. Kendimize dıştan bakmak için hep başkalarına ve başka şeylere bağımlı olacağız. Çok merak ediyorum kendimi. İnsanlar bana dışarıdan bakınca acaba nasıl bir şey görüyorlar?”

Dođrusu ben kendimden çok başkalarını merak ettim. Kendime bunu yapamayacağıma göre, yani kendimi dışarıdan göremeyeceğime göre, kendi yerime başkalarına bakabilirdim. Çok uzun yıllar boyunca bu işi yaptım. Dışarıdan baktığım başkalarında kendimi görmeye çalıştım.

Boşlukta asılıydı baktığım o ayna. Ayaklarımın altına bir şeyler koyup yükseldim, yetişmedi boyum. Boyumu uzatmaya çalıştım, nafile... Önceleri ufak ufak yansımalar göründü gözüme, zamanla, yaş aldıkça görüntüler çoğalmaya başladı, sonra aynanın içi tamamen doldu, çerçeveler kalktı aramızdan.

İbn Arabi'ye göre, aynada aynanın kendi cismi görünmez. Ayna bilinmez, tanımlanamaz, nitelenemez. Onu niteleyen kimse yalnızca ondan kendisine ait olanı idrak ettiği şeyi bilebilir. Her aynanın, kendisine yansıyan şeyler karşısında durumu budur. Çünkü

yansıyan Şey ile dolu ayna görünmez. Sadece, aynaya yansıyan Şey görülebilir büyük alime göre.

Ben gördüm, yazdım, yazmaya da devam ediyorum. Okuduktan sonra sizin gördükleriniz ise hep bir merak olarak kalacak içimde.

Muhsin Kızılkaya
Ankara, Aralık 2022

“Üvercinka”nın Kasıkları

Cemal Süreya’ya göre Türkiye’nin en yoksul üç şairi, kendisi, Ece Ayhan ve Sezai Karakoç’tur.

Sezai Karakoç’la arkadaşlıkları mektep yıllarına dayanıyor, ona “Sezo” diye hitap eder. Arada bir ondan “ödünç mısra” ister, Sezai Bey de verir. Sadece Sezai Bey’den mi? Beğendiği bir dizeyle karşılaştı mı, hiç çekinmeden, sıradan bir şey ister gibi, “Bu dizeyi bana ödünç verir misin?” der sahibine. Birisini Murat Belge anlatır. Ferit Öngören şair değilmiş, ama “Benim amcam keman çalar her hususta...” diye bir mısra yazmış, Cemal Süreya fena halde sevmiş mısrayı, “Yahu sen nasılsa şair değilsin, şunu bana ödünç versene,” demiş de demiş, Ferit Bey de “vermem de vermem” diye inat etmiş.

Ama Sezai Bey, Ferit Bey gibi “cimri” değil, “cömert” bir şair, onda dize çuvalla, birbirini yaralarından tanıyan arkadaşını kıracağına kafasını kırar daha iyi...

Cemal Süreya, Sezai Karakoç’un;

“Asker su ver asker

Ben asker değil, nişanlıyım...” dizelerini çok beğenmiş, istemiş ondan, o da hiçbir “karşılık” beklemeden vermiş gitmiş bu iki dizeyi.

Bu iki dizeyi okuyan herkesin “nişanlı” deyince, birisiyle gönül bağı kurmuş kişi gelir aklına ama Cemal Süreya evlilik öncesi nişanlılıktan bahsetmiyor, onun nişanlı dediği “rütbeli asker”dir. Bunu böyle açıklıyor ama şiirin asıl sahibi Sezai Bey ne düşünüyor bu hususta, işte orası bir muammadır.